

Bedømmelsen af disse Forhold, som der her er Tale om. Men jeg skal sige, at efter dette skulde man synes, at det rigtigste vilde være, da det ikke er et stort Antal Menneffer, som der er Tale om — naar vi tage Massifnister med, bliver det 2—300 Menneffer — at Staten overtog Ledelsen af denne Undervisning og Befostningen af det hele. Det vilde ganske svære til, hvad Tilfældet er med Uddannelsen af de Personer, for hvilke man ogsaa kræver Eksamen for Udøvelse af Næringsveje, som her have været omtalte. Principrigtigt vilde efter min Formening dette være, men det vilde ganske vist bryde med den historiske Udvikling, der har været saaledes, at den hidtil private Undervisning har kunnet besørge dette tilfredsstillende for Administrationen under det stærke Tilsyn, thi der har været et stærkt Tilsyn med disse Undervisninger. Der er en Eksamenkommission, bestaaende af flere Medlemmer, der flere Gange om Aaret ved deres Nærværelse paa de væsentligste Steder og ved deres Kendskab til Eleverne have faaet et nøje Indblik i Skolens Gerning og have Ansvar for, at ingen bliver ført igennem, som ikke tør paatage sig det Embede, som Loven deretter tillader. Det er dette, som har gjort, at man ikke har fulgt Kommissionens Henstilling om, at Staten overtog det hele. Man behøvede jo ikke at blive ved een Skole, man kunde oprette to à tre Skoler, som Staten overtog, saa havde man derigennem Konkurrence, naar man ikke uniformerede for stærkt ved reglementariske Bestemmelser af Ministeriet. At dette ikke her er foreslaaet, skyldes vel Hensynet til den historiske Udvikling og den Erkendelse, man har ment at skyldes de Anstalter, der hidtil have besørget den private Undervisning tilfredsstillende, saaledes at ikke blot Kommissionen, men ogsaa Ministeriet — jeg hører det jo saa tit paaberaabt andre Steder — har givet det af mig nævnte Skudsmaal, at den under den bestaaende Tilstand uddannede Sømandsstand her i Landet hører til de mest ansete blandt de søfarende Nationer. Det vil altsaa sige, det gælder baade teoretisk og praktisk, og det kunne Skolerne altsaa tage sig til Indtægt.

Hidtil har det været bestemt ved Finansloven, hvilke Skoler der skulde understøttes af Staten, og hvilke der altsaa maatte antages at opfylde Betingelsen for en saadan Understøttelse. Man begyndte i 1869, man udvidede, stærkede Eksamenerne dels til 1ste, men navnlig til 2den og 3dje Afdeling, og for at gøre det muligt, i alt Fald for nogle Skoler, at udføre de Forpligtelser, som Loven derved, moralsk i alt Fald, paalagde dem, gav man visse af dem en bestemt Understøt-

telse, og derhos gav man Eleverne en Understøttelse, der gjorde det muligt for uforvarende Elever, i alt Fald med den tidligere Befostning plus Statsunderstøttelse, at kunne faa den udvidede Del af Eksamen med. Man ræsonnerede nemlig saaledes, at den mest praktisk uddannede Del af Sømandsstanden kom fra de fattige, men man maatte ikke ved at stærpe de teoretiske Fordringer gøre det umuligt for denne Del af Sømandsstanden at naa de højeste Poster, og derfor bliver det nødvendigt at give dem en saadan Understøttelse, at de i alt Fald med det tidligere Forbrug af Midler plus Statsunderstøttelse kunne opfylde de udvidede Fordringer, saa de ikke komme til at staa tilbage for de andre Samfundslag, der sende Sømand. Det var Lovgivningsmagtens Mening, og det var en rigtig og human Tanke — det andet vilde ogsaa være overordentlig skadeligt for Sømandsstanden — og denne Fremgangsmaade har man fulgt i 20 Aar. Der har nu hidtil været 5 saaledes statsunderstøttede Skoler i Landet, og naar man ser efter i de aarlige Beretninger om deres Virksomhed og Antallet af de eksaminerede, vil man se, at disse 5, om end i meget forfællig Grad, i alt væsentligt — og deraf enkelte af dem for en meget væsentlig Del — levere det Kontingent af Styrmænd, som har været krævet her til Lands. Nu foreslaas den Forandring heri, idet efter § 12 Lovgivningsmagten ikke længere skal bestemme gennem Finansloven, hvilke Skoler der skulle understøttes, men dette skal overlades Ministeren. Det er man i Landstinget gaet ind paa, men i Folketinget har man ikke sluttet sig til dette Princip. Med Hensyn til dette Princip kan man nemlig gøre Sammenligning med andre private Skoler. Det er saaledes ikke overladt Ministeren at bestemme, hvilke Realskoler eller hvilke Folkehøjskoler der skulle have Understøttelse; han kan der tage Hensyn til visse nærmere Regler, men her foreslaas det at overlade Ministeren baade at anerkende Skolerne og ogsaa at tage Anerkendelsen og derved Understøttelsen tilbage. Rent teoretisk set er det en meget betydelig Forandring fra det hidtil bestaaende. Jeg siger: Rent teoretisk set. Thi disse Skoler virke under en om ikke streng juridisk Ret — det nærmer sig imidlertid dertil — saa dog under en ved Traditionen hævdet Ret til denne Understøttelse, hvorpaa de have anlagt hele deres Virksomhed, og naar det er Tilfældet, saa maa de efter al konstitutionel Praksis her til Lands være den lige saa sikrede — naar da den Forudsætning, under hvilken den er givet, overholdes — som Embedsmanden er sikret